

Vandets kredsløb

Der dannes ikke nyt grundvand – alt vand genbruges. Vandet indgår i et stadigt kredsløb, hvori menneskets forskellige anvendelser af vand indgår. Størstedelen af det regnvand, der rammer jorden, fordampes eller strømmer overfladisk eller via dræn til vandløb og søer. Også det regnvand, der når ned til grundvandsmagasinerne, siver gennem jordlagene og vil før eller siden løbe ud i vandløb og vådområder, hvor det sikrer vand i vandløbene også i tørre perioder. Grundvandets kvalitet har således, som en følge af vandets kredsløb, indflydelse på overfladevandets kvalitet og dyre- og plantelivet. En del af grundvandet pumpes op til brug i husholdninger, i industrien eller til markvanding.

Indvindingen fører til, at vandføringen i vandløbene mindskes eller vådområder tørrer ud. Dele af vandets kredsløb, specielt grundvandet, betragtes som ressourcer, dvs. „et forråd af materiale, som kan bruges efter behov“. Da vandet som nævnt genbruges, kan disse ressourcer principielt udnyttes i det uendelige, forudsat at vandet ikke forurenes, og at forbruget holdes inden for de rammer, som naturen sætter.

Vandet skal beskyttes

Vand er livsvigtigt. Derfor skal det sikres, at der er nok rent vand til mennesker og natur. Det gælder grundvandet, hvorfra vi bl.a. henter vores drikkevand. Og det gælder naturområder (enge, moser, vandløb, søer, fjorde og kystvande), der, ud over at være levesteder for mange dyre- og plantearter, værdsættes af landskabelige, rekreative og erhvervsmæssige grunde.

Siden vedtagelsen af miljøbeskyttelsesloven i 1974 har der været arbejdet på at forbedre vandkvaliteten i vores overfladevande, og resultaterne er nu ved at vise sig. Således har forbedret spildevandsrensning ført til synligt forbedrede miljøforhold i langt de fleste vandområder, der modtager spildevand.

Grundvandet er generelt stadig uforurenet eller kun svagt påvirket af forurening. Imidlertid peger undersøgelser på, at hvis anvendelsen af alle arealer fortsætter som i dag, vil der i fremtiden blive problemer med at opretholde grundvandets generelt uforurenede tilstand. Grundvandets vigtigste funktion i naturens kredsløb er at ”forsyne” naturområderne – enge, moser, vandløb, søer, fjorde og kystvande – med vand. I mange vandområder er det fortyndingen med grundvand, der sikrer en acceptabel miljøtilstand på trods af menneskelige aktiviteter. Grundvandsforurening er særlig problematisk, fordi grundvand udskiftes væsentligt langsommere end overfladevand. Forurening af et grundvandsmagasin kan vare ved i årtier eller sågar i århundreder.

Prioriteringen af anvendelsen af vand

Anvendelse af det vand, som naturen stiller til rådighed, skal ske til gavn for flest mulige – både mennesker, dyr og planter. Forbruget af vand skal derfor i videst muligt omfang begrænses til det nødvendige for at forebygge fremtidige konflikter om vand. Forsyningen med drikkevand er vigtig for samfundet. Den almene drikkevandsforsyning prioriteres derfor over vandføringen i vandløb, vandstanden i søer, enge og moser – og også over anvendelsen af vand til markvanding og andre erhvervsformål, som f.eks. proceskølevand. Indvinding af grundvand kan føre til, at vandmængden i vandløbene mindskes til skade for dyre- og plantelivet, både i vandløbet, men også i søer, enge og moser. Indvindingen skal derfor så vidt muligt tilrettelægges således, at højt målsatte vandløb, søer, enge og moser ikke lider skade.

Vandets kredsløb

